

För kännedom till:

1. Länet/ Naturskyddsföreningen i Västerbotten
c/o Sture Gustafsson, Storgatan 55 E, 919 31 Åsele,
mail vasterbotten@naturskyddsforeningen.se
2. Riks/ Svenska Naturskyddsföreningen, Stockholm
Kansliet, Karin Lexen
Och gruvarbetsgruppen
Mail jonas.rudberg@naturskyddsforeningen.se
3. Lycksele kommun Samhällsbyggnadsnämnden
Mail kommun@lycksele.se

Ärende: Risk för negativ påverkan på en av Östersjöns viktigaste laxälvar - ***nationalälven Vindelälven*** – Gruvetablering, gruvverksamhet i minst 10 år vid Vindelälven, (älven som recipient, via två korta små biflöden) , i anslutning till byn Vindelgransele, i Västerbottens inland i Lycksele kommun.

- Kretsen vill gärna uppmärksamma vår riksförening samt länsförbundet och Lycksele kommun, om det angelägna ärendet. Riksföreningen har så förtjänstfullt belyst laxens krisartade situation (2012) samt ”frågetecken och osäkerheter” vid den nu påbörjade miljöprovningen, NAP, av alla vattenkraftälvar och med det en möjlig ”försvagning” av miljökvalitetsbegreppet som nog inte stärker vandringsfiskarnas överlevnads-situation i våra älvar och åar.
- Länsförbundet bör beakta frågorna i ett regionalt perspektiv.

Kretsens yttrande: kretsen/styrelsen har lämnat sitt yttrande, avstyrkan, daterat den 2019-10-02, till Umeå Tingsrätt, MMD. Mål M2241-18, se bilaga

Motiv/ bakgrund till kretsens oro; Hur vägs Ekologiska Hållbarhetsaspekter och Biologisk Mångfald, ansvar och intentioner i svensk miljölagstiftning gentemot samhällsekonomiskt små värden. Väger laxens överlevnad i Östersjön o Bottenhavet med flodsystem samt naturturismen för inlandet lätt mot några kilo guld i den andra vågskålen och nu i ett känsligare miljö- o klimatläge.

1. Laxen, *salmo salar*; Antalet laxförande vattendrag, längs Sveriges kuster, har minskat stort under de senaste hundrafemtio åren på grund av människans negativa påverkan. Laxen leker i några älvar och åar, rommen läggs i små gropar som honan gör i bottengruset, under hösten. Laxen föds på våren och kommer att stanna ett par år innan den som smolt vandrar ut i havet, för att sedan i vuxen ålder vandra upp igen i sina vattendrag, dock många faror och hinder. Det viktigaste lekområdet, här i Vindelälven, finns vid byn Vindelgransele. De senaste tre åren har laxdödligheten varit ovanligt hög, i Vindelälven och i några andra norrlandsälvar också, bl.a Torneälv.
2. Vindelälven; den tredje viktigaste älven för den vilda laxen, för uppvandring, reproduktion och uppväxt av smolt i Östersjöområdet. Älven är av nationell betydelse för laxens överlevnad. Älven, med flera biflöden, har nu under flera år restaurerats efter de stora skador som skogsflottningen/skogsbruket åstadkom. Laxtrappan i Stornorrforss vattenkraftverk, har äntligen börjat fungera, dock behövs ytterligare förbättringar. Laxen är idag globalt hotad.
3. Miljöbalken,(MB); MB:s grundkrav är hållbar utveckling, biologisk mångfald och hushållning av resurser och naturen har skyddsvärde...skyddas mot skada.. . MB:s; ”Försiktighetsprincip” är idag en internationellt erkänd princip i flera internationella avtal och konventioner, FN- o EU-rätt. Den grundsynen har också formulerats i Regeringsformen, kap 1. § 2 ”Det allmänna skall främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer”...
4. De svenska, 16 st, Miljökvalitetsmålen, beslutade i Sveriges Riksdag; ex.”Levande sjöar och vattendrag”...ska vara ekologiskt hållbara...naturlig produktionsförmåga...friluftsliv värnas... . ”Ett rikt växt och djurliv”... biologisk mångfald...ekosystem värnas...livskraftiga bestånd... . Sveriges miljömål är också det nationella genomförandet av den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen. De flesta miljömålen uppfylls fortfarande inte!

5. Fiske o besöksnäring; Besöksnäringen och sportfisket i Vindelälvens dalgång genererar idag mångmiljonbelopp i den regionala och lokala ekonomin. Destinationsområdet Norrlands inland och dess attraktionskraft kan skadas.
6. Miljöbelastning och Klimatförändringen; Miljögifterna i samhället har ökat de senaste årtiondena. Gifterna hamnar i havet och påverkar livet i vattnet negativt. Koncentrationen av miljögifter ökar högre upp i näringskedjan, rovfiskar, havsörn och människan befinner sig som vi vet längst upp i näringspyramiden. Dagens skogsbruk, med många mil diken och fortfarande med bristande hänsyn till strandzonernas ekologiska funktion, påverkar älvar och åar med dess organismer, även fisk, negativt med slam, kvicksilverförorening och varmare vatten då med lägre syrehalt. Östersjöområdet påverkas också av överfiske samt klimatförändringarna som forskarna nu har visat länge.
7. Internationella/globala avtal ; Nya avtal; ex. Agenda 2030 , mål 14 "Hav och marina resurser...långsiktig hållbar produktions förmåga ... biologisk mångfald...ska bevaras...", mål 15 " Ekosystem och biologisk mångfald, skydda, återställa, främja...".
8. Nationalälv; skydd enligt MB kap 4, § 26.
9. Lokala synpunkter; Ume/Vindelälvens Fiskeråd, paraplyorganisation för FVO längs Vindelälven, Laisälven o nedre Umeälven har också avstyrkt en gruvetablering i älven p.g.a. risk för irreversibla skador på älvens laxbestånd.
10. Biosfärområde; Vindelälvens dalgång, från fjäll till hav, har i år utsetts till biosfärområde av UNESCO.

Ordförande i Lycksele kretsen av Naturskyddsföreningen

Ann-Louise Hansson

adjungerad Torgny Forsgren

Bilaga, Kretsens yttrande till MMD.

